

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 231/2017-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. apríla 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s porušením čl. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 12 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky prípisom Krajského súdu v Trenčíne z 26. januára 2017, ktorým nariadil pojednávanie v konaní vedenom pod sp. zn. 13 S 8/2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. marca 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s porušením čl. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 12

ods. 1, 2 a 4 ústavy prípisom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) z 26. januára 2017, ktorým nariadil pojednávanie v konaní vedenom pod sp. zn. 13 S 8/2016. V predmetnom konaní krajský súd predvolaním č. k. 13 S 8/2016-32 z 26. januára 2017 predvolal sťažovateľa a žalovaného [(Okresný úrad Trenčín) ďalej len „okresný úrad“ alebo „žalovaný“] na pojednávanie na 15. marec 2017 na 10.00 h vo veci žaloby sťažovateľa podanej na „nezákonný postup a rozhodnutie súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 S 88/2015 a na marenie práva princípu právneho štátu na riadne odôvodnenie rozhodnutia vydaného v tomto konaní č. Spr 11 S 88/2015-91 zo 17. marca 2016“.

Sťažovateľ namieta, že uvedený postup krajského súdu – predvolanie na pojednávanie – porušuje ním označené základné práva podľa ústavy a tiež označené články ústavy. Poukazuje na to, že požiadal Centrum právnej pomoci (ďalej len „centrum“) o ustanovenie právneho zástupcu, a domáha sa, aby krajský súd v predmetnom konaní vyčkal na právoplatné rozhodnutie centra o jeho žiadosti. V tejto súvislosti v sťažnosti uvádza:

«Dňa 26. 01. 2017 ma Krajský súd predvolal na pojednávanie sp. zn. 13 S/8/2016-32. V predvolaní je uvedené, že ak sa nedostavím, môže sa vec prejednať a rozhodnúť v mojej neprítomnosti, tiež mi môže byť udelená aj pokuta. Predvolanie mňa účastníka na pojednávanie bez právneho zástupcu považujem za nezákonné a takýto postup súdu je contra legem, odporuje princípom a hodnotám právneho štátu čl. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy a porušil mi základné právo čl. 46 a 47 ods. 2 Ústavy SR.

... Oznámenie k 13 S/8/2016-25 na Krajský súd v Trenčíne zo dňa 7. 11. 2016 v ktorom som súdu oznámil v bode 2: „Keďže Krajský súd v Trenčíne mi opakovane marí práva a poškodzuje ma, trvám na možnosti byť v konaní právne zastúpený v súlade s ústavným právom čl. 47 Ústavy SR. ... a preto žiadam súd, aby rešpektoval čl. 47 Ústavy SR v tomto konaní a k rozhodovacej činnosti pristúpil až po právoplatnom rozhodnutí CPP v druhom stupni, ktoré bezodkladne doručím súdu“.

... Napriek oznámeniu, že právo na právnu pomoc som si uplatnil, rozhoduje sa o nej v príslušnom konaní a na právnej pomoci v tomto konaní trvám a informovaní súdu o absencii právoplatného rozhodnutia Centra právnej pomoci v konaní o rozhodovaní

o mojej právnej pomoci cez tento orgán, ma porušovateľ predvolal na pojednávanie s cieľom znemožniť mi riadnu a účinnú súdnu ochranu a porušil mi základné právo čl. 47 ods. 2 Ústavy SR a porušil ustanovenie § 51 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z...». Od týchto skutočností sťažovateľ odvodzuje nevyhnutnosť jeho zastúpenia kvalifikovaným právnym zástupcom v konaní vedenom pod sp. zn. 13 S 8/2016.

Následne sťažovateľ odkazuje na iné konania vedené krajským súdom, v ktorých podľa jeho tvrdenia postupom krajského súdu boli porušené jeho základné práva. V tejto súvislosti priložil k sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažnosť z 23. apríla 2016 doručенú predsedovi krajského súdu týkajúcu sa konania vedeného pod sp. zn. 11 S 88/2015 (o žalobe, ktorú podal „z opatrnosti“ ako žalobca proti rozhodnutiu okresného úradu – žalovanému sp. zn. „OÚ-TN-OVBP2-2015/19480-2/Kn zo dňa 24. 08. 2015“). V sťažnosti sa domáhal „... nápravy... poškodených práv“ a žiadal „vydať doplnenie odôvodnenia o zistený skutkový stav... vyvedenia zodpovednosti za nezákonný postup súdu pre porušenie uvedených ustanovení O. s. p. a zodpovednosti za nezákonné rozhodnutie uznesením, v ktorom absentuje dôvod úkonu späť vzatia uvedeného právnym zástupcom..., o čom predložil aj dôkazy do spisu v prílohe späť vzatia“.

Na tomto základe sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Nariadením pojednávania Krajským súdom v Trenčíne sp. zn. 13 S/8/2016-32 zo dňa 26. 01. 2017 porušené právo na právnu pomoc čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky sťažovateľovi bolo.

2. Nariadením pojednávania Krajským súdom v Trenčíne sp. zn. 13 S/8/2016-32 zo dňa 26. 01. 2017 porušené právo na súdnu a inú právnu ochranu čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky sťažovateľovi bolo.

3. Nariadením pojednávania Krajským súdom v Trenčíne sp. zn. 13 S/8/2016-32 zo dňa 26. 01. 2017 porušené právo podľa čl. 12 ods. 1, 2 a 4 v súvislosti s čl. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky sťažovateľovi bolo.

4. Zakazuje sa pokračovať v porušovaní základných práv.

5. Krajský súd v Trenčíne je povinný do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť finančné zadostučinenie sťažovateľovi vo výške 33.000,- eur...

6. Krajský súd v Trenčíne je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet sťažovateľa...“

Návrh na priznanie primeraného finančného zadostučinenia sťažovateľ odôvodňuje tým, že „došlo k závažnému zásahu do práva sťažovateľa čl. 46, čl. 47 a čl. 12 ods. 1 a 4 Ústavy SR a zmareniu práva na právnu pomoc a ignorovaniu závažných skutočností a okolností daného prípadu, sťažovateľovi bolo znemožnené chrániť svoje základné právo.

Majetkovú škodu, ktorá mi v konaní pri účelnej ochrane mojich základných práv vznikla, je možno odvodiť od súdneho poplatku a nákladov na korešpondenciu, pričom nemožno opomenúť ani vynaloženú hodnotu času a nemajetkovú ujmu, ktorá mi nezákonným a arbitrárnym konaním porušovateľa bola, je a bez zásahu Ústavného súdu SR bude naďalej spôsobovaná a navyšovaná.

Ide o mimoriadne extrémnu situáciu opakovaného odmietnutia konať zákonným spôsobom...“.

Sťažovateľ tiež žiada, aby mu ústavný súd ustanovil právneho zástupcu na zastupovanie v konaní o jeho sťažnosti pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity

vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). Ak teda ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom, rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (napr. II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07, III. ÚS 214/2010).

Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou

časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv.

Sťažovateľ namieta porušenie ním označených základných práv a článkov ústavy, ku ktorému malo dôjsť tým, že krajský súd nariadil 27. januára 2017 pojednávanie na 15. marec 2017 na účely jeho vypočutia a súčasne predloženia listín, ktoré sa na vec vzťahujú, a nie sú dosiaľ v prvopise na správnom súde, ako aj predloženia vecí, ktoré treba obhliadnuť. Sťažovateľ doručil svoju sťažnosť ústavnému súdu ešte predtým, ako sa nariadené pojednávanie uskutočnilo (3. marca 2017).

Ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v zmysle ktorej zásadne nazerá na právo na súdnu ochranu ako na právo „výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). V tejto súvislosti ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že predpokladom na záver o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je také pochybenie všeobecného súdu, ktoré už nie je napravitel'né alebo odstrániteľné ďalšou činnosťou všeobecného súdu, resp. využitím procesných prostriedkov poskytnutých účastníkom konania platným a účinným procesným kódexom (m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06).

Podľa názoru ústavného súdu v posudzovanom prípade je však už na prvý pohľad zrejmé, že nariadením pojednávania k neprípustnému zásahu do označeného práv dôjsť nemohlo. Nariadenie pojednávania na účely vypočutia sťažovateľa a uloženia mu povinnosti predložiť súdu dosiaľ neznáme dôkazy, zohľadniac aj to, že sťažovateľovi ešte nebol ustanovený právny zástupca, nie je podľa názoru ústavného súdu takou skutočnosťou, ktorá by sama osebe a navyše ešte pred samotným uskutočnením nariadeného pojednávania

signalizovala možnosť vysloviť porušenie sťažovateľom v sťažnosti označených práv po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami obsiahnutými v petite jeho sťažnosti.

Nad rámec odmietnutia sťažnosti ústavný súd v súvislosti so žiadosťou sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu poznamenáva, že vzhľadom na konkrétne okolnosti posudzovanej veci by ani prípadné ustanovenie kvalifikovaného zástupcu nemohlo prispieť k inému rozhodnutiu ústavného súdu, pretože ani v prípade právneho zastúpenia by sťažnosť nebola spôsobilá na jej prijatie na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. apríla 2017